

Državno tekmovanje za Zeleno pero; 18. marec 2014

Šifra učenca / dijaka: Klara Gajšek

Razred: 9. b

Ime in priimek mentorja: Klavdija Čelik, Katja Dragar

Šola: OŠ Trbovlje

Tema prispevka: Ravnanje z odpadki

Žanr: reportaža

Viri (literatura, internet):

Način raziskovanja (intervju, teren,...): teren (Dinos, Neža, trgovina, ulice), intervju

---

Naslov: Pot odpadkov – od trgovine do smetišča

Tekst:

Pot odpadkov – od trgovine do smetišča

V soboto, 1. 2. 2014, sem si ogledala pot odpadkov, od prvega stika s potrošnikom do konca poti na smetišču. Zanimalo me je, kakšna sta razmišljanje in odnos posameznika glede kupljenega izdelka, racionalnosti količine in uporabe embalaže, v katerem je kupljen izdelek, in uporabe pripomočkov pri nakupovanju ter nadaljnja pot opisane embalaže, ki se zavrže, vse do glavnega odlagališča smeti.

Obiskala sem trgovino v Trbovljah. Ogledala sem si kupce in njihove nakupe. Sledila sem gospodu, ki se je najprej ustavil pri sadju in zelenjavi ter izbral pomaranče, solato in paradižnik. »Vsak konec tedna v tej trgovini nakupim živila in gospodinjske pripomočke,« je povedal opazovani gospod.

Sadje in zelenjava v trgovini v Trbovljah

Za vsak artikel je uporabil svojo plastično vrečko za enkratno uporabo. Solato je, kljub temu da je že bila v vrečki, dal še v eno. Nato se je napotil proti polici s čokolado. Izbral je bonboniero. Nato je izbral še druge stvari, nekatere položil v manjše vrečke in šel k blagajni. Vse izdelke je spravil v dve večji plastični vreči, tako kot so to storili vsi kupci pred njim. »Večino sadja moraš stehtati, zato ga položiš v vrečko, ki jo dobiš zastonj. Večina ostalih izdelkov je tako ali tako že zapakiranih, vsako suho sadje, bonboniere, siri. Ob koncu nakupa pa pri samopostrežni blagajni vse shraniš še v večjo vrečo, da lahko vse odneseš domov,« je še dodal gospod Tine. Ko sem ga vprašala, kaj stori z vrečkama doma, je povedal, da večjo shrani, manjše pa vrže v koš za smeti.

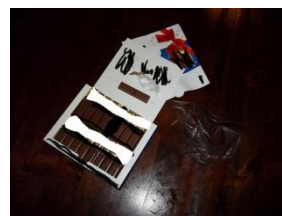
Solata, vsaka v svoji vrečki

Ugotovila sem, da posameznik pri povprečnem nakupu desetih izdelkov porabi vsaj eno vrečko za en izdelek, na koncu pa vse izdelke zloži še v eno vrečo.

Samopostrežna blagajna

Sama sem kupila enako bonboniero, kot jo je kupil opazovani gospod. Najprej sem odvila plastični ovoj, nato papir z imenom bonboniere, potem pa sem odprla kartonasto škatlo in na koncu vzela čokoladico. Najprej sem jo odvila iz plastičnega ovoja, nato pa pojedla. Na mizi je ostal kup zmečkanih papirčkov. Trboveljčanka Marija je povedala: »Pač takšen je način. Ne moreš biti ekološki, če so vsa potrebna živila shranjena v vsaj treh različnih embalažah, namenjenih promociji določene znamke!«

Odprta bonboniera

Že v trgovini, ki sem jo obiskala, so ob izhodu postavljene posode za odpadke, ki omogočajo ločevanje odpadkov. Posebne

posode so bile označene za zbiranje kartuš in tonerjev ter za izrabljene baterije. »Doma zbiram obrabljene baterije in kartuše. Vsak mesec jih odnesem v koše, namenjene takšnim odpadkom. Mislim, da je to začetek napredka na področju ekologije. Vsak bi moral začeti zbirati odpadke, vsako vrsto v svoj zabojnik,« je svoje misli z mano delila gospa Dragi.

Koša za obrabljene kartuše, tonerje in baterije

Pri vožnji skozi mesto je pri vsakem večjem stanovanjskem objektu ekološki otoček z raznovrstnimi posodami, označenimi za ločevanje odpadkov. Tudi vsaka zasebna hiša ima vsaj tri različne zabojnike za ločevanje bioloških odpadkov, embalaže in papirja. »Pogled nanje ni najbolj prijeten. Moti me, da so zabojniki tako blizu našega stanovanja. Sam ne ločujem vsak dan, saj en prebivalec med milijardami ne more rešiti sveta,« je povedal stanovalec v bližini ekološkega otočka (spodnja slika).

Ekološki otoček v Trbovljah

Na določene časovne termine se posode izpraznijo v tovarnjak Komunale Trbovlje in se odpeljejo proti Zbirnemu centru Neža. Ogovorila sem smetarja, ki je ravnokar praznil smetnjake. »Največkrat ne gledam vsebine smetnjakov, opazim pa, kako kdaj pa kdaj ob smetnjaku ležijo smeti vsepovprek,« je razložil. »Če bi si ti ljudje vzeli nekaj minut in odložili odpadke vsakega v svoj prostor, bi nam s tem olajšali delo.«

Smerokaz za smetišče

Ob vstopu v zbirni center za odpadke sem zagledala zelene zabojnike, na kupu kose lesa, pod modro mrežo pa embalažo. V zaprtih prostorih so bili v prvem delu shranjeni nevarni gospodinjski odpadki, v drugem papir in v tretjem razbite sveče, pripeljane s pokopališča.

Porazdeljeni odpadki v Zbirnem centru Neža

Nevarni odpadki gospodinjstev

»Mislim, da je za odpadke dobro poskrbljeno. Večkrat opazim ljudi, kako prinesejo odpadke na smetišče, zadovoljen pa sem z ureditvijo, saj je kup smeti pokrit z mrežo, zato jih veter ne raznese,« je povedal eden izmed stanovalcev v bližini smetišča. Drugi se je odzval drugače. Povedal je, da v bližini smrdi in da tu ni tako prijetno živeti. Dodal je še, da ne more v nikakršnem pogledu hvaliti smetišča.

Presenečena in navdušena sem bila nad urejenostjo ločevanja odpadkov. Vsaka vrsta odpadkov je bila v svojem prostoru. Tudi zunanji deli deponije, kjer se shranjujejo odpadki druge vrste, je pregrajen z betonskimi bloki za ločevanje.

Poleg Zbirnega centra sem si ogledala tudi Dinos, družbo za pripravo sekundarnih surovin. Tudi tam so bili na svojih kupih razporejeni različni kovinski deli in ostalo.

Dinos v Trbovljah

Po ogledu zbirnega centra in Dinosa sem obiskala predsednika Eko kroga, Uroša Macerla. Bil je navdušen in mi z veseljem podal svoje videnje odnosa do ekologije ter o kapitalu in politiki, ki držita roko nad tem.

»Kapitalizem, sistem, katerega glavni cilj je prodati, kupiti, izrabiti, zavreči. Današnja družba gleda na vse skupaj zelo kratkoročno. Težijo k trenutnemu zadovoljstvu in nihče se ne obremenjuje s prihodnostjo naših potomcev. Določeno vodstvo, politične elite, narekujejo ilegalno in navidezno odpravo odpadkov, saj s tem pridobijo dobiček, ki pa ni primerljiv z vso škodo, ki uničuje celoten ekosistem. Se pravi, sistem deluje na principu mafije. Če ne zamižiš in ne ostaneš lojalni, te politika in kapital uničita, diskreditirata.

Naša trenutna družba se deli na dva pola. Prvi pol vidi težavo z odpadki kot svetovni problem za celoten ekosistem. Zato ozavešča ljudi, da je potrebno racionalizirati izdelavo embalaže in odpadkov, ki niso razgradljivi po naravni poti. Takšno embalažo in odpadke je potrebno vedno znova ločevati in kasneje

uporabiti za reciklažo in izdelavo novih izdelkov. Na takšen način se ohranjajo viri (nafta, kovine, les ...) in delovna mesta za ljudi.

Drugi pol poskuša zakriti problem odpadkov z izgradnjo sežigalnic. Graditelji sežigalnic pridobijo dovoljenja za dobavo in sežig odpadkov za vsaj toliko časa, da se jim investicija izplača. In dobički začnejo pritekati zelo kmalu, saj je ta dejavnost zelo dobro plačana, organizirajo jo politiki, ki so stimulirani s strani kapitala. Na žalost ne vidijo škode, ampak le trenutno stanje na svojem računu. Ljudje tako neposredno nimajo več problema za odpadki, saj določene inštitucije poskrbijo za odvoz in navidezno uničenje. Kljub vsemu odpadki v sežigalnicah le spremenijo svoj izgled v drugo agregatno stanje. Te odpadke neposredno absorbiramo v svoje organizme preko dihal in prebavil.

Družba mora čutiti odnos do odpadkov kot problem, ker se le tako lahko problem rešuje!

Sežigalnice pa so največji konkurent takšnemu zavedanju, saj nam navidezno zakrijejo problem, ki ga ne zaznamo in ga posledično ne rešujemo.

V nekaterih delih sveta je prebivalstvo že organizirano. V tujini moraš, na primer, za eno plastenko odšteti več denarja kot tu, v Sloveniji. Ljudje se redko odločajo za nakup takšne embalaže, le v izjemnih primerih. Pri nakupu prinesejo s seboj pripomočke za nošnjo izdelkov in s tem prihranijo ter povzročijo spremembo k napredku.

Prihodnost našega planeta je torej v družbi brez odpadkov.«

Pri pregledu ureditve in odnosa do odpadkov v domačem kraju vidim, da sta odnos in osveščenost ljudi do pomembnosti ločevanja ter s tem lažje možnosti za njihovo recikliranje na visokem nivoju. Dostopnost ekoloških obočkov omogoča ločevanje odpadkov iz gospodinjestev ter se nadaljuje vse do glavnega Zbirnega centra Neža.

Moje razmišljanje o problemu ohranjanja našega okolja in planeta Zemlje je, da je naravnost današnje družbe brezglavo potrošništvo z zelo kratkoročnim razmišljanjem. Industrija stremi k izdelavi vedno boljše in naprednejše tehnologije, ki zahteva kopičenje toksičnih snovi na zelo majhni prostornini. Zanima jo le kratkoročni rezultat, nihče pa ne razmišlja, kako se bo ta stvar reciklirala, ko bo njen rok uporabe potekel. To se dogaja z vsemi odpadki: od plastične vrečke do radioaktivnih elementov. Zato je koncentriranje takšnih odpadkov na določenih varovanih območjih lahko ekološka bomba.

Potrebno bi bilo, da bi industrija ob izdelavi posameznega proizvoda že vanprej določila proces njegove razgradnje, reciklaže ter razporeditev odpadkov nazaj v naravo razpršeno tako, kot so jo pridobili.